

PROGRAM KOSOVELOVE KNJIŽNICE SEŽANA

ZA LETO 2026

**K
S
I
O
V
E
L**

Odgovorna oseba: mag. Marko Matičetov,

direktor

Sežana, september 2025

1 UVOD	3
2 POSLANSTVO	4
3 ZAKONSKE PODLAGE ZA OBLIKOVANJE PROGRAMA DELA ZA LETO 2026	5
3.1 Zakoni	5
3.2 Drugi predpisi in zakoni	5
3.3 Interni akti	6
4 Organi zavoda	6
5 ORGANIZIRANOST	6
6 KADROVSKI NAČRT KNJIŽNICE	7
6.1 Redno zaposleni	7
6.2 Javna dela	8
6.3. Obvezna praksa	8
6.4 Študentsko delo in podjetno delo	8
7 IZOBRAŽEVANJE STROKOVNIH DELAVCEV	8
8	
9 PROSTORI IN TEHNIČNA OPREMLJENOST	10
9.1. Prostorski pogoji	10
9.2. Tehnična opremljenost	10
10 INVESTICIJE	11
11 ČLANSTVO	13
12 STROKOVNO DELO:	13
12.1 Izposoja	13
12.2 Obratovalni čas	14
13 NAKUP IN OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	14
14 NAČRT NABAVE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	14
14.1 Vsebinski kriteriji, po katerih knjižnica oblikuje letni nakup gradiva	15
14.2 Dopolnjevanje zbirke gradiva, pomembne za občine, v katerih deluje Kosovelova knjižnica Sežana	17
15 KOSOVELOVA DOMAČIJA	18
16 INFORMACIJSKA SLUŽBA	19
16.1 Knjižnica na spletu	19
16.2 Medknjižnična izposoja	19
16.3 Delo z uporabniki	20
17 NAČRTOVANE AKTIVNOSTI V LETU 2026	21
17.1 Aktivnosti za mlade bralce	21
17.2 Dejavnosti na oddelku za odrasle	22
17.3 Knjižnica Divača	22
17.4 Knjižnica Kozina	23
17.5 Knjižnica Komen	23
17.6 Obležitev praznikov z razstavami	24
18 SODELOVANJE Z DRUGIMI JAVNIMI ZAVODI V NAŠEM OKOLJU	24
19 PROMOCIJA	25
20 ZAKLJUČEK	25

Kosovelova knjižnica Sežana je javni zavod, ki so ga prav s tem namenom za izvajanje javne službe na področju knjižnične dejavnosti ustanovile Občine Sežana, Divača, Komen in Hrpelje - Kozina z odlokom iz leta 2004 (Ur. l. RS 23/04).

Knjižnica uresničuje svoje poslanstvo tako, da zagotavlja javni interes na področju knjižnične dejavnosti v skladu z 2. členom Zakona o knjižničarstvu. Omogoča torej optimalno ponudbo knjižničnega gradiva, informacij in storitev, s katerimi zadovoljuje kulturne, izobraževalne, socialne in informacijske potrebe okolja, uporabnikom svetuje in pomaga pri iskanju, izboru, vrednotenju in uporabi gradiva in informacij, zagotavlja prostorske pogoje in opremo za uporabo gradiva, pomaga pri pridobivanju informacij in omogoča smotrno izrabo prostega časa v knjižnici. Uporabnikom omogoča dostop do urejenih zbirk domoznanskega gradiva za lokalne študije in izobraževanje ter dostop do podatkov o nacionalni zbirki iz vseh knjižnic v Sloveniji preko interneta, prav tako omogoča dostop do svetovnih virov informacij, vključena je tudi v medknjižnično izposajo iz domačih in tujih knjižnic (spletni viri).

Kosovelova knjižnica Sežana izvaja svojo dejavnost v štirih enotah: v osrednji knjižnici v Sežani ter v krajevnih knjižnicah v Komnu, Divači in na Kozini. Potencialni uporabniki so torej prebivalci vseh štirih občin ustanoviteljic, kar predstavlja 27.138 (stanje na dan 1. 7. 2025) potencialnih uporabnikov. Veliko uporabnikov, ki uporabljajo naše storitve, pa je iz italijanskega prostora in tudi šolarjev ter študentov, ki se pridejo na naše območje šolat od drugod.

V skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (UI RS 29/03) izvaja knjižnica osnovne storitve brezplačno, uporabnikom, ki si želijo gradivo izposoditi na dom, pa zaračunava članarino in zamudnino, v primeru, da izposojenega gradiva ne vrnejo ali podaljšajo pravočasno. Prireditve, ki so namenjene uporabnikom, so prav tako brezplačne.

2 POSLANSTVO

Osnovno poslanstvo knjižnice predstavljajo strokovno usposobljeni knjižničarji, ki bralcem omogočajo dostop do kakovostne zbirke knjižničnega gradiva in jih usmerjajo do znanja, informacij in kulture. S tem zagotavljajo prebivalcem območja, na katerem delujemo, enake možnosti za izobraževanje, vseživljenjski osebni in poklicni razvoj ter ustvarjalnost. Knjižnica omogoča občanom tudi kulturno bogatenje, socialne stike in izmenjavo mnenj in izkušenj.

Knjižnica omogoča uporabo gradiva iz bogate knjižnične zbirke.

Dostop do gradiva 60 ur tedensko v osrednji knjižnici ter 21 ur tedensko v vsaki drugi enoti knjižnice.

S pomočjo medoddelčne izposoje si lahko uporabniki izposojajo, naročajo in vračajo gradivo v kateri koli enoti knjižnice.

Izvajamo dejavnosti za otroke, mladostnike in odrasle, katerih osnovni namen je spodbujanje bralne kulture, promocija gradiva, izobraževanje in vseživljenjsko učenje.

Zbiramo, hranimo in dajemo na uporabo domoznansko gradivo iz stalno rastoče domoznanske zbirke.

3.1 ZAKONI

- Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS, št. 87/01, 96/02 in 92/15) – ZKNJ-1,
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Ur. l. RS, št. 73/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS, št. 29/03),
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Ur. l. RS, št. 88/03),
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS, št. 29/03) – Uredba,
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018–2028)
- Manifest o splošnih knjižnicah (2022),
- Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic (2022 – 2027),
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Kosovelova knjižnica Sežana (Ur. l. RS, št. 23/04)
- Strateški načrt Kosovelove knjižnice Sežana 2021–2025.
- Pravilnik o razvidih knjižnic,
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic,
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture,
- Zakon o zavodih.

3.2 DRUGI PREDPISI IN ZAKONI

- Zakon o javnem naročanju,
- Zakon o računovodstvu,
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah,
- Zakon o varstvu osebnih podatkov, -
- Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu,
- Računovodski standardi,
- Kolektivna pogodba za javni sektor,
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti.

3.3 INTERNI AKTI

- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Kosovelove knjižnice Sežana,
- Pravilnik o obratovalnem in delovnem času javnega zavoda Kosovelova knjižnica Sežana,
- Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Javnega zavoda Kosovelova knjižnica Sežana.

4 ORGANI ZAVODA

Svet zavoda od 5. 3. 2025:

Martina Marušič Kos – predstavnica uporabnikov v Občini Divača, predsednica

Marija Umek – predstavnica zaposlenih, namestnica predsednice

Tanja Bratina Grmek – predstavnica zaposlenih

Martina Kampuš – predstavnica Občine Sežana

Nives Mahne Čehovin – predstavnica občin Hrpelje-Kozina in Komen

Peter Kodrič – predstavnik uporabnikov oz. zainteresirane javnosti v Občini Sežana

Direktor od 4. 7. 2022:

mag. Marko Matičetov

5 ORGANIZIRANOST

V osrednji knjižnici v Sežani izvajamo skupne naloge za celotno mrežo knjižnice:

- strokovno in organizacijsko vodenje zavoda
- nabava in obdelava knjižničnega gradiva (katalogizacija)
- medknjižnična izposoja
- spremljanje in uvajanje novosti v dejavnost knjižnice
- vzdrževanje komunikacijske tehnologije in programske opreme
- dopolnjevanje in oblikovanje domoznanske zbirke
- mentorstvo študentom bibliotekarstva

V vseh enotah pa izvajamo naslednje dejavnosti:

- izposoja knjižničnega gradiva na dom in/ali v čitalnico
- svetovanje pri izboru knjižničnega gradiva
- rezerviranje knjižničnega gradiva
- zbiranje in promocija domoznanskega gradiva
- medoddelčna izposoja
- uporaba tehnične opreme, namenjene uporabnikom
- dostop do interneta ter javnih elektronskih virov
- uporaba knjižničnih katalogov in vzajemnega kataloga
- posredovanje informacij o gradivu in iz gradiva
- ogled knjižnice in razstav
- ure pravljic
- obiski šol, vrtcev, skupin
- organizacija dogodkov (srečanj z ustvarjalci, razstav, predavanj, predstavitev)
- informacijsko opismenjevanje mladine in odraslih
- preslikavanje gradiva, ki je v lasti knjižnice
- sodelovanje z drugimi javnimi zavodi
- ugotavljanje potreb po gradivu
- motivacija uporabnikov za uporabo knjižnic
- drugo delo

Vso gradivo v enotah je vključeno v elektronski katalog Cobiss/Opac in opremljeno z RFID nalepkami.

6 KADROVSKI NAČRT KNJIŽNICE

6. 1 REDNO ZAPOSLENI

Na osnovi druge alineje 36. člena Zakona o knjižničarstvu - Zknj (Ur. l. RS 87/01) morajo imeti knjižnice za izvajanje knjižnične javne službe ustrezno število usposobljenih strokovnih delavcev. Strokovni delavci knjižnice, ki izvajajo javno službo, morajo imeti predpisano vrsto in stopnjo izobrazbe ter opravljen bibliotekarski izpit.

Knjižnice zaposlujejo strokovne in administrativno-tehnične delavce.

Trenutno imamo v Kosovelovi knjižnici 13,5 zaposlenih. Ob 10,5 strokovnih delavcih so še direktor, računovodja in čistilka.

6.2 JAVNA DELA

Za leto 2026 se bomo prijavili na razpis Zavoda za zaposlovanje za Javna dela za pomoč v osrednji in drugih enotah knjižnice.

6.3 OBVEZNA PRAKSA

V naši knjižnici občasno opravljajo obvezno prakso srednješolci kot tudi študenti Oddelka za bibliotekarstvo, knjigarstvo in informacijsko znanost na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Tudi v letu 2026 bo knjižnica zagotovila mentorstvo, če bodo potrebe po tem.

6.4 ŠTUDENSKO DELO IN PODJEMNO DELO

V komenski enoti knjižnice imamo študentko, ki opravlja delo preko študentskega servisa, v divaški enoti pa pomaga delavec preko podjemne pogodbe. Tudi v letu 2026 bomo skušali pridobiti sredstva s strani teh dveh občin za dodatno delovno pomoč.

7 IZOBRAŽEVANJE STROKOVNIH DELAVCEV

Izpopolnjevanje na strokovnem področju je pravica in dolžnost vsakega strokovnega delavca (44. Člen Kolektivne pogodbe za kulturne dejavnosti- Ur. l. 45/94). V skladu s programom se bodo strokovni delavci lahko udeležili ustreznih seminarjev, ki jih organizirajo:

- Center za razvoj knjižnic pri NUK
- območne in osrednje območne knjižnice v okviru regije in države
- tečajji za varstvo pri delu
- tečajji za delo z odraslimi s posebnimi potrebami
- Združenje bibliotekarjev Slovenije
- Združenje bibliotekarjev Primorske in Notranjske
- tečajji, ki jih organizira IZUM
- tečajji COBISS
- delovanje v strokovnih telesih bibliotekarskih društev
- delovanje v Združenju splošnih knjižnic Slovenije
- drugi seminarji, ki ponujajo strokovno znanje za delo v knjižničarski dejavnosti

Dejavnost knjižnice je financirana iz:

1. javnih virov:

- občin ustanoviteljic
- Ministrstva za kulturo – preko prijave razpisov za projekte

2. nejavnih virov:

- prihodkov za opravljanje javne službe – lastnih sredstev (članarine, zamudnine)
- sredstev donatorjev
- od prodaje blaga in storitev na trgu (vstopnina za Kosovelovo domačijo)

Skupni stroški za delovanje splošne knjižnice se delijo na podlagi Pravilnika o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah (Ur. l. 19/03) in v ustanovitvenem aktu oz. na osnovi delitvene bilance in se bodo v letu 2026 porazdelili v naslednjem razmerju:

- Občina Sežana: 50,59 %
- Občina Divača: 16,71 %
- Občina Hrpelje - Kozina: 19,74 %
- Občina Komen: 12,96 %

Sredstva za upravljanje in izvajanje programa Kosovelove domačije pa v celoti pokriva Občina Sežana.

Vsaka ustanoviteljica pokriva še stroške svojih krajevnih knjižnic.

Sredstva za nakup knjižničnega gradiva prispevajo občine v skladu z drugim odstavkom 53. člena Zknj (Ur. l. RS 87/01) in Zknj-1A (Ur. l. RS 92/15), del sredstev pa knjižnica dobi na osnovi Javnega poziva Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Nakup gradiva se za vse enote knjižnice izvaja v osrednji knjižnici. Strokovni delavci odločajo, katero gradivo se glede na potrebe uporabnikov postavi v osrednji in krajevnih knjižnicah. Bralcem pa dostop do gradiva omogočamo tudi z medoddelčno izposajo.

9 PROSTORI IN TEHNIČNA OPREMLJENOST

9.1 PROSTORSKI POGOJI

V spodnji tabeli je prikazana kvadratura enot knjižnice.

knjižnica	stanje v letu 2025
Sežana	1.036 m ²
Divača	293 m ²
Hrpelje – Kozina	265 m ²
Komen	203 m ²

9.2 TEHNIČNA OPREMLJENOST

Vse knjižnice so povezane s sistemom COBIS in imajo osnovno tehnično opremo, namenjeno uporabnikom in strokovnim delavcem. Redno menjavamo dotrajane računalnike za uporabnike in strokovno delo. V letu 2026 bomo nakupili nove računalnike za posamezne enote in se prijavi na razpis za IKT na ministrstvu za kulturo.

10 INVESTICIJE

V Kosovelovi knjižnici Sežana in njenih enotah vsako leto načrtujemo nove investicije. V letu 2026 načrtujemo naslednje investicije:

Knjižnica Sežana

Seznam investicij	Ocenjena vrednost v EUR
Protivlomni in protipožarni sistem	10.000

Knjižnica Komen

Seznam investicij	Ocenjena vrednost v EUR
Klimatska naprava	2.000
Zvočniki z mikrofonom	1.200
Didaktične igrače	1.000
Reinstalacija žarnic na strokovnem oddelku	300

Knjižnica Divača

Seznam investicij	Ocenjena vrednost v EUR
Klimatska naprava	2.000
Nov napis na vratih	200

Knjižnica Kozina

Seznam investicij	Vrednost v EUR
Izdaja knjige ob Kosovelovem letu	2.000 (za tisk in oblikovanje, po dogovoru z občino poravna občina)

11 ČLANSTVO

Januarja leta 2025 je bilo v knjižnico vpisanih 7.327 članov oziroma 27 % vseh prebivalcev štirih občin soustanoviteljic. S to številko presegamo slovensko povprečje, ki znaša 20 % članov knjižnic od skupnega prebivalstva. Naš cilj je stalno povečevati število članov, kar skušamo doseči z ustrezno knjižnično zbirko in številnimi dejavnostmi, ki jih organiziramo, vključno z akcijo brezplačnega vpisa v knjižnico enkrat letno.

12 STROKOVNO DELO

Izposoja knjižničnega gradiva, nakup in obdelava, informacijska služba in medknjižnična izposoja so osnovne dejavnosti knjižnice.

12.1 IZPOSOJA

Izposoja gradiva je osnovna dejavnost knjižnice. Člani si gradivo lahko izposodijo neposredno ob obisku knjižnice, lahko pa si ga tudi rezervirajo od doma, preko portala Moja knjižnica, po elektronski pošti ali telefonu. Na ta način lahko gradivo tudi podaljšajo.

Gradivo, ki ga rezervirajo v drugih enotah, jim lahko tudi dostavimo v najbližjo knjižnico, prav tako pa lahko člani gradivo vračajo v kateri koli enoti.

V osrednji knjižnici bo poleg klasične izposoje omogočena tudi brezstična izposoja gradiva preko knjigomata, bralci pa lahko gradivo vračajo tudi izven delovnega časa v knjižni zabojnik.

12.2 OBRATOVALNI ČAS:

Osrednja knjižnica v Sežani bo odprta 6 dni v tednu, njene druge enote pa bodo odprte trikrat na teden po 7 ur. Knjižnica bo po potrditvi programa dela na seji zavoda zaprta 1 soboto v letu, in sicer 3. 1. 2025. Knjižnica je lahko zaprta en dan v letu tudi zaradi strokovnega izobraževanja zaposlenih, če ga bomo izvedli.

Kosovelova knjižnica Sežana

ponedeljek–petek: 7.00–18.00

sobota: 8.00–13.00

Knjižnica Divača

torek, petek: 11.00–18.00

sreda: 8.00–15.00

Knjižnica Komen

torek, petek: 11.00–18.00

sreda: 8.00–15.00

Knjižnica Kozina

ponedeljek: 8.00–15.00

sreda, petek: 11.00–18.00

Kosovelova domačija Tomaj:

Torek: 12:30 - 16:00

Sreda: 08:00 - 11:30

Četrtek: 08:00 - 11:30

Petek: 12:30 - 16:00

Ostali dnevi in ure: po predhodni najavi.

13 NAKUP IN OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Knjižnica dopolnjuje svojo knjižnično zbirko z nakupom, darovi in zamenjavo. Največji delež pri tem odpade na nakup novega gradiva. Darovi predstavljajo gradivo, ki ga prinesejo bralci iz svojih domačih knjižnic. Darovano gradivo pregledamo in ga, če je kakovostno, vključimo v svojo zbirko ali zamenjamo s knjižničnim, če je v slabšem stanju, ali pa ga podarimo našim uporabnikom.

Ker bralci neredno vračajo gradivo in se jim kopiči zamudnina, bomo imeli ob tednu knjige (aprila 2026) akcijo vračila knjig brez obračunane zamudnine.

14 NAČRT NABAVE KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Izgradnja knjižnične zbirke še vedno ostaja eden od temeljev delovanja splošnih knjižnic. Pri tem skušamo knjižnice slediti normativom in specifičnim zahtevam lokalnega okolja.

Osnova za izračun nakupa gradiva so Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018-2028), ki nas zavezujejo k nakupu 250 enot knjižničnega gradiva na 1000 prebivalcev, 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, vsaj 100 naslovov informativnega periodičnega tiska v osrednji knjižnici ter 30 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska v ostalih enotah.

Nakup knjižničnega gradiva bomo zagotavljali iz:

- razpisa za nakup knjižničnega gradiva Ministrstva za kulturo
- sredstev občin
- lastnih sredstev
- donacij

Predvidevamo, da bo Ministrstvo za kulturo bo prispevalo 1 EUR na prebivalca, torej 27.138,00 EUR, občine pa 30.5000,00 EUR.

Občina	Število prebivalcev	Znesek financiranja	Število enot
Sežana	13.727	12.000,00	463
Divača	4.535	6.500,00	247
Komen	3.518	6.000,00	230
Hrpelje – Kozina	5.356	6.000,00	230

Za nakup knjig načrtujemo tudi porabo lastnih sredstev v višini 22.000 EUR, kar pomeni nakup 849 enot knjižničnega gradiva.

Sredstva za elektronske knjige bodo odvisna od števila izposoj, ocenjujemo, da bomo za to namenili 2.000 EUR, za nakup zvočnih knjig pa cca. 2175,00 EUR za 150 licenc. Pri nabavi knjižničnega gradiva bomo skušali upoštevati razmerje 50 % strokovnega gradiva in 50 % leposlovja, od tega 30 % gradiva za mladino in otroke. Ves čas se bomo prilagajali potrebam uporabnikov, upoštevati pa bomo tudi skupine s posebnimi potrebami.

14.1 VSEBINSKI KRITERIJI, PO KATERIH KNJIŽNICA OBLIKUJE LETNI NAKUP GRADIVA

Pri nabavi gradiva bo knjižnica tako kot doslej v največji meri upoštevala informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe okolja.

V okviru sredstev, ki jih ima na voljo, načrtuje knjižnica nakup 3.066 enot knjižničnega gradiva, izposojajo 2.000 e-knjig in nakup 150 licenc zvočnih knjig. Za tiskane medije, knjižno in neknjižno gradivo se upošteva povprečna cena 25,91 EUR.

Osrednja knjižnica bo naročila cca. 120 naslovov informativnega periodičnega tiska, na organizacijsko enoto pa 30 naslovov periodičnega tiska.

Pri nabavi bo knjižnica dajala prednost nakupu izvirne slovenske klasične in sodobne literature, humanistike, znanstvene in strokovne ter kakovostne prevodne literature, s katerimi bo uresničevala kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe za vse ciljne skupine uporabnikov v okviru svojega delovanja.

Izbor gradiva, tako knjižnega kot neknjižnega gradiva bo izhajal iz potreb uporabnikov in bo temeljil na kakovosti, umetniški vrednosti in poučnosti. Pri avdiovizualnem gradivu bo poudarek na izboru slovenske in evropske produkcije ter na nagradah in nominacijah.

Pri odločitvi za nakup nas bo usmerjal tudi seznam gradiva, ki izide s pomočjo Javne agencije za knjigo (JAK). Poskrbeli bomo za nakup ponatisov slovenske izvirne leposlovne klasike in ponatisov izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle, otroške in mladinske literature z znakom kakovosti 'zlata hruška' ter zvočnih in e-knjig v slovenskem jeziku.

14.2 DOPOLNJEVANJE ZBIRKE GRADIVA, POMEMBNE ZA OBČINE, V KATERIH DELUJE KOSOVELOVA KNJIŽNICA SEŽANA

V skladu z Zknj-1 splošne knjižnice zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo. Namen domoznanske dejavnosti je, da ponujajo uporabnikom knjižnice gradivo in informacije o območju, na katerem deluje knjižnica, da bi tematiko čim bolj široko spoznali domače okolje ter oblikovali svoj odnos od njega.

Kosovelova knjižnica Sežana se na tem področju povezuje z Območno knjižnico Srečka Vilharja Koper, ki je regionalna domoznanska knjižnica.

Knjižnica načrtno zbira domoznansko gradivo s področja občin Sežana, Hrpelje – Kozina, Divača in Komen, in sicer: raznovrstna objavljena dela (monografije, zborniki, časopisi), avdiovizualno gradivo, fotografije, plakate in podobno.

Naša domoznanska zbirka je zbirka, ki jo je potrebno dopolnjevati in nadgrajevati ter posneto gradivo prenesti na sodobnejše nosilce, čemur knjižnica v zadnjih letih posveča več dela in namenja več sredstev, ki jih iz sredstev območnosti dobi Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper.

Gradivo bomo občasno tudi razstavljali in ga na tak način predstavljali javnosti.

Z digitalizacijo našega domoznanskega gradiva bomo nadaljevali tudi v letu 2026. S tem bomo gradivo zaščitili pred fizično uporabo in ga ponudili preko spleta širšemu krogu uporabnikov. Strokovni delavci v vseh enotah knjižnice bodo domoznansko gradivo objavljali na portalu Kamra in vnašali znane osebnosti z našega področja na spletni bibliografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu ter organizirali domoznanske dogodke.

V skladu s finančnimi sredstvi bomo postopoma poskrbeli za ustrezno varovanje in hranjenje domoznanskega gradiva. V lanskem letu smo pridobili NUK-ov repozitorij za stalno hranjenje domoznanskega gradiva v spletnem okolju.

Posebno mesto ima v okviru enot Kosovelove knjižnice tudi Kosovelova domačija v Tomaju, ki jo ima v upravljanju Kosovelova knjižnica. Občina Sežana je v letu 2025 pridobila sredstva za obnovo domačije, ki naj bi se zaključila do konca leta 2025. V letu 2026 bomo praznovali Kosovelovo leto, zato mora biti domačija do takrat urejena in pripravljena na praznovanje Kosovelovega leta z različnimi dogodki, s čimer se bo ukvarjala na domačiji zaposlena oseba. Če bo obnova do začetka leta 2026 zaključena, načrtujemo niz dogodkov v okviru Kosovelovega leta:

- **Slavnostno odprtje domačije** (predvidoma januarja 2026)
- **Odprto branje Kosovelovih pesmi** ob Kosovelovem rojstnem dnevu in svetovnem dnevu poezije.
- 16. 5. 2026 v sodelovanju z JSKD dogodek **Sosed tvojega brega**.
- 27. 5. 2026 v sodelovanju z Univerzo iz Maribora **Simpozij o prevajanju poezije Srečka Kosovela**.

Tekom celotnega leta načrtujemo še:

- **Literarna ustvarjalnica:** pisanje kratkih zgodb z literarnim vodnikom. Delavnica kreativnega pisanja "Literarna ustvarjalnica" bo udeležencem omogočila, da skozi kreativno izražanje odkrijejo svet pisanja in ustvarjalnosti. S pomočjo izkušenega literarnega vodnika bodo udeleženci spoznali tehnike pisanja kratkih zgodb ter se naučili razvijati lastne literarne ideje.
- **Kosovel za otroke:** spoznavanje Kosovela skozi igre in ilustracije. Delavnica "Kosovel za otroke" bo namenjena najmlajšim (otrok, ki obiskujejo vrtec in prvo triado osnovne šole), da na igriv in ustvarjalen način spoznajo življenje in delo Srečka Kosovela. Otroci bodo preko interaktivnih iger, zgodb in ilustracij raziskovali pesnikovo ustvarjalnost ter njegov svet. S poudarkom na spodbujanju domišljije in kreativnosti bodo imeli priložnost ustvarjati lastne pesmi, ilustracije ali unikatne umetniške izdelke, navdahnjene s Kosovelovo otroško poezijo. Ilustratorka Ana Maraž bo otrokom predstavila škrate Dobrošina - nastajanje ilustracije, lutke in kostuma.
- **Zasaditev skupnostnega vrta:** sodelovanje skupnosti pri vrtnarskih dejavnostih. Dogodek bo poklon tradiciji vrtnarjenja in skupnostnega sodelovanja, ki ga je spodbujal Anton Kosovel, oče pesnika Srečka Kosovela. Anton Kosovel je bil znan po svojih vrtnarskih nasvetih, s katerimi je pomagal prebivalcem pri urejanju njihovih vrtov. Udeleženci dogodka bodo skupaj zasadili v projektu vzpostavljen skupnostni vrt z lokalnimi in tradicionalnimi rastlinami, pri čemer bodo pridobili dragoceno znanje o trajnostnem vrtnarjenju. Dogodek bo vključeval tudi predstavitev Antona Kosovela ter krajše delavnice za otroke in odrasle, kjer bodo spoznavali osnovne vrtnarske veščine.

- **Zapisi spominov na Kosovelove:** oživljanje zgodb preteklosti. V okviru aktivnosti Zapisi spominov na Kosovelove bomo v sodelovanju z Zavodom Dobra pot izvedli delavnico, ki združuje generacije in ohranja dediščino Kosovelove družine skozi zgodbe lokalnih prebivalcev.

- **Kaj ponuja kraška kuhinja?** Doc. dr. Stanislav Renčelj, izjemni poznavalec gastronomije Krasa in avtor številnih knjig o tradicionalni pripravi jedi, bo na predavanju predstavil izhodišča skromne, a bogate kraške kuhinje, ki predstavlja živo izročilo.

- **Živa knjiž(n)ica:** medgeneracijski dogodek o človeških vrednotah. Dogodek Živa knjiž(n)ica bo izveden v sodelovanju s Kosovelovo knjižnico Sežana kot medgeneracijski projekt, ki spodbuja aktivni dialog in izobraževanje o pomembnih družbenih temah. Dogodek temelji na inovativni metodi t.i. »žive knjižnice«, kjer si obiskovalci namesto knjige »izposojajo« ljudi z različnimi zgodbami, izkušnjami in ozadji. Gre za dialog med obiskovalcem in »živo knjigo«.

- **Kosovel v digitalnem svetu:** delavnica bo udeležence popeljala v svet digitalnih orodij, ki omogočajo raziskovanje Kosovelove zapuščine. Udeleženci bodo spoznali, kako dostopati do digitalnih arhivov Kosovelovih del, uporabo aplikacij za virtualne ogledе Kosovelove domačije, orodja za kreativno pisanje, s katerimi lahko ustvarijo lastne literarne vsebine, aplikacije za digitalno ilustracijo, s katerimi bodo upodobili motive iz Kosovelove poezije. Na koncu delavnice bodo udeleženci ustvarili lastne digitalne interpretacije Kosovelovih del, ki jih bodo lahko delili na spletnih platformah.

- **Trajnostni turizem:** delavnica za razvoj povezanih trajnostnih turističnih produktov skupnosti. Cilj enodnevne delavnice na Kosovelovi domačiji, ki jo bomo pripravili v sodelovanju z Območno razvojno agencijo Krasa in Brkinov, je združiti lokalne ponudnike, kulturne delavce, ustvarjalce in prebivalce v duhu sodelovanja za razvoj trajnostnih turističnih produktov, ki odražajo identiteto in vrednote Krasa ter temeljijo na skupnostnem pristopu.

Dogodke bo organizirala polovično zaposlena oseba na Kosovelovi domačiji. Ohranili bomo podjemno pogodbo z zunanjo sodelovko za dela na vrtu in za pomoč pri sprejemu skupin obiskovalcev.

Osnovne storitve knjižnice so dostopne vsakomur v skladu z Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic (Ur. l. RS, 29/03). Te storitve se nanašajo na izposajo gradiva, posredovanje informaciji in bibliopedagoško delo. Knjižnica nudi uporabnikom tudi brezplačno pomoč pri uporabi javnih katalogov in jim posreduje enostavne informacije (Enostavna informacija je informacija, ki jo knjižničar pridobi z uporabo enega vira.) o gradivu in iz gradiva, ki je v lasti knjižnice.

Informacijska služba je organizirana v vseh enotah knjižnice in jo izvajajo vsi strokovni delavci.

Informacijska služba obsega:

- uvajanje uporabnikov v iskanje in uporabo vseh vrst informacijskih virov
- individualna pomoč pri iskanju odgovorov na najrazličnejša vprašanja
- dajanje vseh vrst informacij (osebno, telefonsko, po elektronski pošti)
- predstavljanje knjižničnega gradiva posameznikom in skupinam v raznih oblikah (razstavljeno gradivo, sezname knjižnih novosti, obveščanje o gradivu preko medijev ...)

16.1 KNJIŽNICA NA SPLETU

Uporabnike bomo tako kot doslej informirali tudi na spletni strani in na družabnih omrežjih, kot sta Facebook in Instagram. Na domači spletni strani že sicer objavljamo novice in najavljamo dogodke v vseh enotah knjižnice. S pomočjo interneta, preko katerega imajo člani direkten dostop do kataloga naše knjižnice, do digitalne knjižnice Slovenije – dLib in najrazličnejših elektronskih virov, so postale dostopne nekatere storitve knjižnice tudi izven časa poslovanja knjižnice. Tako se je knjižnica dejansko približala uporabnikom oziroma članom, ki si lahko na daljavo sami podaljšajo rok izposoje, rezervirajo oz. naročijo gradivo, naročijo medoddelčno in medknjižnično izposajo ter imajo vpogled v stanje na svojem knjižničnem računu. Člani si lahko po novem knjige izposojajo od doma s pomočjo portala Cobiss Ela.

16.2 MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA

Naši uporabniki imajo s pomočjo medknjižnične izposoje omogočen dostop do gradiva vseh slovenskih knjižnic. Želena gradiva lahko s pomočjo bibliotekarja ali sami poiščejo v sosednji knjižnici, če v naši ni na voljo. Medknjižnična izposoja je med knjižnicami primorskega območja v skladu z dogovorom brezplačna, izven našega območja pa plačljiva. Ocenjujemo, da bomo v letu 2026 realizirali okrog 200 zahtevkov za medknjižnično izposajo iz drugih knjižnic in prav toliko v druge knjižnice.

16.3 DELO Z UPORABNIKI

V skladu s 16. členom Zakona o knjižničarstvu so splošne knjižnice v okviru javne službe dolžne organizirati tudi posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture.

Kosovelova knjižnica Sežana posebno pozornost namenja tudi ranljivim skupinam – osebam s posebnimi potrebami, za katere organizira Magajново bralno značko, projekt Svobodne duše, postavili pa smo tudi zbirko gradiva za osebe z motnjami branja Nekaj posebnega, ki jo bomo z gradivom dopolnjevali tudi v prihajajočem letu.

17 NAČRTOVANE AKTIVNOSTI V LETU 2026:

17.1 KNJIŽNICA SEŽANA: AKTIVNOSTI ZA MLADE BRALCE

Dejavnosti	število
Predstavitve diplomskih in seminarskih nalog (občasno)	občasno, 2-3 predstavitve
Ure pravljic	enkrat tedensko od oktobra do maja
Ure pravljic s tačko pomagačko	enkrat tedensko od oktobra do maja
Druženje s tačkami	Enkrat tedensko od oktobra do maja
Vrtec na obisku v knjižnici	mesečni obiski
Šola na obisku v knjižnici	mesečni obiski
Projekt Bralni škrat Dobrošin	od septembra do maja
Projekt Rastem s knjigo – za osnovnošolce in srednješolce	enkrat v letu za vse osnovne šole na območju
Projekt Bralnice pod slamnikom	marec 2026
Srečanja s književniki	4 x letno
Ustvarjalne delavnice	mesečno
Razstave likovnih izdelkov otrok	občasno
Razstave ob jubilejih pesnikov in pisateljev	večkrat letno
Projekt Knjiga zažiga: Bodi kul, beri ful!	Med poletnimi počitnicami
Bralno tekmovanje Rovka črkolovka	Med šolskim letom

17.2 KNJIŽNICA SEŽANA: DEJAVNOSTI NA ODDELKU ZA ODRASLE

Dejavnosti	število
Predstavitve novih knjig in pogovori z avtorji	20 x letno
Domoznanski večeri	4 x letno
Fotografske razstave	10 x letno
Domoznanske razstave	4 x letno
Razstave v vitrinah ob vhodu	6 x letno
Priložnostne razstave del iz naše zbirke	2 x mesečno
Študijski krožek Sončna ura	15 x letno
Bralni krožek Beremo, pišemo in se pogovarjamo	20 x letno
Poletna avantura	Julija in avgusta
Magajnova bralna značka	6 x letno/ 2 skupini
Projekt Svobodne duše	Predstavitve publikacije ob dnevu duševnega zdravja
Klekljarska delavnica	4 x mesečno

17.3 KNJIŽNICA DIVAČA

Potopisni študijski krožek	10 x letno
Predstavitve diplomskih nalog	4 x letno
Razstave	5 x letno
Predavanja z različno vsebino	5 x letno
Ustvarjalne delavnice	2 x letno
Literarni večeri/predstavitve knjig	1 x mesečno
Magajnova bralna značka	6 x letno
Pravljična urica	6 x letno

17.4 KNJIŽNICA KOZINA

Dejavnosti	število
Razstave, večinoma domoznanske	1 x mesečno
Prireditve za odrasle: o zdravju, vzgoji, kmetovanju, vrtnarjenju, kak literarni večer, po možnosti domoznanski	1 x mesečno
Pravljичno ustvarjalne urice	1 x mesečno – 7 izvedb
Ustvarjalne delavnice	1 x mesečno
Obisk knjižničarke v šoli	1 x mesečno

- Zbiranje in obdelava gradiva za Dobreknjige.si, Kamro, Album Slovenije,
- sodelovanje z vrtcem, osnovno šolo, občino, centrom Ruj, posamezniki,

17.5 KNJIŽNICA KOMEN

dejavnosti	število
Ure pravljic	10 srečanj (1 x mesečno)
Potopisni študijski krožek	10 x letno, zaključni izlet
Študijski krožek Pokukajmo v spomine	1 x do 2 x mesečno
Razstave	4 x letno
Strokovna predavanja	10 x letno
Večer za mlade	2 x letno
Druženje ob ročnih delih	1 x mesečno
Srečanje z nominiranci za Rožančevo nagrado	1 x letno
Prireditev ob spominu na primorske padalce, v sodelovanju z občino	1 x letno
Sodelovanje z Glasbeno šolo	občasno
Sodelovanje z OŠ Komen	občasno
Odhod v tržaško gledališče	4 x letno

Uporabnike bomo o prireditvah obveščali prek medijev (radio, dnevno časopisje), s plakati, z objavami na spletni strani knjižnice, preko družabnih omrežij in cobiss obvestil.

17.6 OBELEŽITEV PRAZNIKOV Z RAZSTAVAMI

Kulturni praznik – 8. februar
Obletnica rojstva pisatelja Bogomirja Magajne -13. januar
Obletnica rojstva Jolke Milič – 5. februar
Obletnica 120-letnice rojstva pesnika Srečka Kosovela – 18. marec
Dan mladinske književnosti – 2. april
Dan knjige – 23. april
Teden otroka – prvi teden oktobra
Dan slovenskih knjižnic – 20. november

18 SODELOVANJE Z DRUGIMI JAVNIMI ZAVODI V NAŠEM OKOLJU

Dobro je, da se povezujemo z ostalimi javnimi zavodi v našem okolju in tako širimo vedenje o naši dejavnosti. Sodelujemo z Glasbeno šolo Sežana pri glasbenih dogodkih in Osnovno šolo Srečka Kosovela pri organizaciji in izvedbi skupnih dogodkov in projektov (Rovka črkolovka, Bralnice pod slamnikom idr.). Sodelovali bomo tudi z OŠ Dutovlje pri projektu Povabimo besedo. Pogosto sodelujemo tudi s Šolskim centrom Srečka Kosovela, s smerjo aranžerski tehnik, pri pripravi razstav v knjižnici in okrasitev prostorov.

Knjižnica je prepoznavna tudi v projektu Dnevi evropske kulturne dediščine, ki ga ga organiziramo skupaj z Domom na Krasu.

Tudi druge enote knjižnice iščejo oblike sodelovanja z drugimi ustanovami po občinah.

Raznolik in kakovosten nabor knjižničnega gradiva, strokovno usposobljeni in prijazni zaposleni ter prijetno okolje so dejavniki, ki so za knjižnico največja promocija. Kljub temu je danes v navalu informacij potrebno sprotno in redno obveščanje javnosti o delovanju vsake ustanove.

Bralce bomo obveščali preko spletne strani naše knjižnice, družabnih omrežij in Mail Chimpa.

Redno bomo sodelovali z lokalnimi časopisi in lokalnimi radiji, v katerih obveščamo javnost o naši dejavnosti.

O našem strokovnem delu bomo poročali v strokovnih revijah, zbornikih in časopisih, pa tudi na strokovnih srečanjih.

Občasno bomo izdajali letake, zgibanke za promocijo delovanja knjižnice. Sodelovali bomo na stojnicah ob občinskem prazniku, na katerih predstavljamo našo dejavnost.

O gradivu naše knjižnice bomo lokalno okolje obveščali tudi na domoznanskih portalih (Kamra, Obrazi slovenskih pokrajin).

Za leto 2026 ocenjujemo, da bo knjižnica delovala uspešno. Obisk, izposoja in število dejavnosti nam v zadnjih letih rastejo, potrudili se bomo po svojih najboljših močeh, da se bo trend nadaljeval. Načrtovani program ponuja raznolike dejavnosti, ki bodo v veselje vsem skupinam uporabnikov naše knjižnice iz vseh štirih enot in obiskovalcem Kosovelove domačije v Tomaju, na kateri bomo leta 2026 praznovali Kosovelovo leto in ponudili nove storitve in dogodke za obiskovalce.